

Megjelen: minden vasárnap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz.
Készítők nem adatként viszza.
Nyilt-téri közlöm-nyek soronként 30 fillér.

SZOBOSZLÓ VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési ára:

helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve
Egy évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 16 fill.

Hirdetések árszabály szerint közöltetnek.

Az állami munkásbiztosítás.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter igazán nagyjelentőségű reformot vett tervbe. A munkások biztosítását törvényhozási uton akarja keresztülvinni.

A munkásbiztosítás ha létesül és ha úgy szervezik és igazgatják, hogy be válik és anép befogadja: egyike lesz az új század legjelentősebb alkotásainak

Azokról a százezrekről és milliókról történik ebben biztos gondoskodás, a kiknek alig adatott egyéb a testüknél s a lelküknél.

A munkásbiztosítás törvénye, ha az jó lesz és jól hajlják végre, leszereli a proletárok mozgalmát.

Azt mondta Darányi, hogy emberszeretettel lehet csak megoldani a szociális kérdést, emberszeretettel, melyet a föld népe ha nem is ért meg, de megérez.

Ez a szellem vonul végig a munkásbiztosítás tervezetén és ezért bizunk benne, hogy életképes lesz.

A tervezet szerint 20 fillérenyi heti járulékon alapszik a munkásbiztosítás. Ezekből a 20 fillérből gyógyíttatják a munkást, segítetik ha munkaképtelen és támogatják a családot, ha meghal a kenyérkereső.

E célból egy országos pénztár fog létesülni, melynek mindenütt lesznek fiókjai.

A munkásbiztosítás intézményébe való belépés nem kötelező: ez is egyik sarkalatos tétele a tervezetnek és igen óhajtható, hogy sem a szakbizottságok, sem a törvényhozás ettől el ne terjen. Mert a mit nem muszáj

megtenni, azt szivesebben teszi meg a magyar ember, mint a mit ráparancsolnak birság és végrehajtás terhe alatt. Első sorban humanitárius intézmény a munkásbiztosítás és így egészen más szempontok alá kell esnie, mint az adózásnak vagy a katonai szolgáltnak.

Az intézmény részére évi államszegély van kilátásba helyezve, az első évben valami 100.000 korona. Hát ez nem valami sok, de valószínű, hogy ezt az államszegélyt jóval fel fogják emelni.

Megjegyezni kívánjuk, hogy igen nagy áldozatokat az államtól nem várhatunk, de ne is várjunk már azért sem, mert csakis abban az esetben fog prosperálni a munkásbiztosítás intézménye, ha teljesen a maga erejéből tartja fenn magát.

A tervezet szerint a munkások heti 20 filléréin kívül a munkaadók és a birtokosok is hozzájárulnak a munkásbiztosítási pénztár bevételének gyarapodásához. S míg a munkást nem kötelezi a belépés, addig a tervezet értelmében egy birtokos s egy munkaadó sem vonhatja ki magát az anyagi kötelezettség alól.

A törvényjavaslat, lehet, hogy még az idén törvénynyé válik. Ha jól megessináljuk a törvényt, korszakalkotó lesz.

— Hol lennénk ma, így szólt a miniszter az anketon — ha ezt a törvényt már 50 év előtt elfogadtuk volna?

Ez a mondás világos bizonyítéka annak, mily sokat vár a miniszter a munkásbiztosítástól. Mi is sokat várunk s velünk együtt mindenki, a ki a haza és a nép sorsa iránt érdeklődik.

A sertésvész terjedésének egy oka.

A sertésvész minden esztendőben újra meg újra kiüt nálunk, érzékeny károkat okozva a gazdaközönségnek.

Néhány esztendővel ezelőtt azzal biztatnak bennünket, hogy ez a betegség aklimatizálódni fog, s minden alkalommal elmúlik a nélkül, hogy a sertésállományban kárt okozna.

Ez a biztatás úgy látszik nem vált be, éppen azért védekeznünk kell tőlünk telhetőleg ezen pusztító vész ellen.

Egy igen fontos körülményre akarom ez alkalommal felhívni a lakosság és a hatóság figyelmét.

Nálunk az a szokás régi idő óta, hogy sertésvész idején a dögtéren egy meglehetősen nagy gödröt ás a mester, s ebbe egyszerűen behajgálja az érkező állati hullákat s s mikor a gödör megtelt, akkor betemeti.

Ez a gödör tehát napokig nyitva áll, s mindössze is csak kátránnyal öntik le a hullákat, de temetni akkor temetik be a gödröt, a mikor már megtelt.

Tapasztalati tény, hogy este és éjjel a kutyák a városból csapatostól járnak ki a dögtérre. Mi sem természetesebb, minthogy a kóborogó ebek ejelenként nagy lakomákat csapnak az állati hulladékokból, s mikor reggel hazatérnek magokkal hurczolják a ragályt be, a város területére. Hogy ez csakugyan így van, azt az V-ik tized lakói bebizonyíthatják.

T Á R C Z A.

Kinai szokások.

Kína a nap birodalma egy idő óta igen sokat beszéltet magáról, nem lesz tehát alkalomszerűtlen az ottani szokásokról egyet-mást elmondani.

A kínaiak nemcsak geográfiai ellenlábassaink, hanem gondolkodásmódjuk, cselekvésük és viselkedésük is homlokegyenest ellenkeznek a miénkkel. Sok mindenféle azért nagyon furcsának fog tetszeni az európai embernek ebben a különös országban, a mint hogy bizonyára sűrűn csóválja czopfos fejét a kínai is a midőn Európában jár.

A kínai ember nevet a mikor mi sirunk s a mikor a mi fogalmaink szerint örülni volna oka, búbanatnak adja magát. Szülei és rokonai halálát a kínai mosolyogva adja tudtára ismerőseinek. Örömnepén pedig a kínai menyasszony olyan óbégatást visz végbe, mintha a legnagyobb szerencsétlenség érte volna. Hangos sirással kell kísérenie a vőlegénynek az egész eskető czeremóniát, ha nem akarja, hogy érzéstelenné tar'sák. A kínai etiket is merő ellentéte az európainak. A mi nálunk a legnagyobb illetlenség számba meene, azt ott az illem szigorúan illoirja. Vendéget a kínai föltett kalappal fogadja s ha véletlenül nincs kalap a fején, a mikor a vendége átlépi a küszöböt, tiszteletére azonnal fölteszi azt. Hiába nyujtja az ember a kínainak a kezét, a kézszorítást ott nem ismerik, a vendége helyett a saját

kezét fogja és szorítgatja a vendéglátó. Ha vendéget leülteti ő mindig a baloldalon foglal helyet, így kívánja azt a kínai, etiket. Élet, italt és minden egyéb dolgot, melyet vendégének nyujt, mind a két kezével fogja, ez is illem dolga. Sohasem kérdezi a copfos kínai hogyan folyik az ember dolga, hanem mindig csak arra kíváncsi, megette-e már jó étvágygyal a rizsat. A látogatótól ha először látja, nemcsak a hogylétét tudakolja a legnagyobb részletességgel, hanem azt is szeretné mindjárt tudni, hogy milyen idős. S ha jó magas év számot mond neki az ember, sugárzó arcczal gratulál neki ehhez az épen-séggel nem örvendetes tényhez. De nemcsak évei számára kíváncsi, hanem az is igen érdekli, hogy mennyi a jövedelme? Ilyen és az ezekhez hasonló »diszkrét« kérdéseknek egész sorával zaklatja »az udvarias« kínai szegény vendéget mindjárt első látogatása alkalmával.

De valahogy eszébe ne jusson az idegennek ezt a lekötözö udvariasságot avval viszonzozni, hogy házi gazdájának becses neje fölöl tudakozdjék. Ez Kinában a legnagyobb illetlenség, a melyhez fogható csak az a tapasztalatlan idegen követ meg el, a ki az apához leányaira vonatkozólag kérdést intéz. Ilyen illetlen kérdéseket nehezen bocsát meg a kínai ember. Fiaira ellenben ő maga örömmel tereli a beszédet s büszkén mutogatja őket vendégének. Istennemcs azonban, hogy az ember a fiuknak egészséges színét dicserje. Avval kedveskedni az apának, hogy a kis fia egészséges fizkő, már nem csak a kínai illemkodexbe ütökzik, hanem a legnagyobb lelketlenség is.

A kínai ember ugyanis — ebben a babonájában nem is különbözik olyan nagyon az eruópaítól — szentül meg van győződve, hogy gyermeket baj fogja érni, betegség fogja sorvasztani, ha egészségét csodálják, és dicserik. Betegnek lenni úgy látszik, a kínai ember sem szeret, de azért egy cseppet sem fél a haláltól, melynek illő fogadásához már életének abban a szakában teszi meg az előkészületeket, a mikor mi gondolni sem szeretünk rá. Minden kínai apa büszkén mutogatja a vendégének azt a négy deszkalzálat, melyet szerető fiától kapott ajándékba s melyből egykoron koporsót készítenek a számára. Midőn már ezt a feltékenyen őrzött kincsét is megmutatta, hajlongva kíséri ki vendéget s bucsuzáskor a helyett, hogy Isten kegyeibe ajánlaná, ezzel a jó tanácsal szolgál neki: »Lassan járj«

A milyen furcsák maguk a kínaiak, olyanok a könyveik is. Az olvasást ott kezdik a hol mi végezzük s ott végzik a hol mi kezdjük. A sorok nem vízszintes, hanem függőleges irányban vonulnak végig a lapon. A kínai kisasszonyok ha felbe szakítják a regény olvasását, az olvasó jegyet a lapnak nem a felső, hanem az alsó végén helyezik el. A tudományos könyvekben az elmaradhatatlan megjegyzések nem a lap végén hanem az elején vannak. A könyv címét a legtöbbször nem a hátára, hanem az elejére nyomják, oda a hol a fölvaagott lapok vannak. A kínai szótár nem alfabetikus sorrendben tartalmazza a szavakat. A sok ezerre menő kínai szó a ketszázötvennégy gyökszó szerint van elrendezve. Néha a töménytelen sok szó végső szótagjának hason-

Ezen a dolgon kellene sürgősen segíteni, még pedig az által, hogy minden állati hullát azonnal el kellene temetni, még pedig jól, hogy a kutyák ki ne kaparhassák. Ha ez meg lenne megmenekülne a város a ragályozás egyik nemétől.

Kérjük a hatóságot, hogy fordítson gondot erre mert ma még a kőborgó kutyák rendkívül nagy mértékben terjesztői a sertésvésznek.

A dalegylet zászlóavatása.

Komoly és impozáns ünnepek közt fog lefolyni a dalegylet zászlóavatása június 24-én, a jövő vasárnap. E napon városunk apraja-nagyja talpon lesz s szívből-lelkéből ünnepelni fog. Oly általános jellegű ünnepély lesz ez, a minő nagyobb városokban is csak nagy ritkán szokott történni. S valljuk meg őszintén: ezen ünnepély sikerének emelésében ritka egyértelműséggel dolgozik és fáradozik helyi társadalmunk minden arra hivatott tényezője.

Csütörtök délután Zsigmond Sándor esperes-lelkész, elnök vezetése alatt egy Adler Farkas, Alexy Sándor és Pénztáros István urakból alakult küldöttség tisztelgett Debreczenben gróf Degenfeld Schomberg főispán és Rácz Gyula kir. tanácsos, alispán uraknál. Ugy ő méltósága, mint alispán ur a legkészségesebben ígérték meg kijövetelüket.

A koszoru-leányok száma 34-ben lett megállapítva.

A koszoru-leányok mindnyájan kék díszítésű ruhában jelennek meg.

A koszoru-leányok programja a következő lesz: Gyülekezés délután pont 4 órakor a város háza dísztermében. 4/5 órakor indulás Zsigmond Sándor elnök, Rénztáros István alelnök és G. Toth János zászlótartó s a dalegyleti választmány tagjaiból alakítandó küldöttség vezetése alatt a zászlóanyához, nagyságos Lengyel Imréné úrnőhöz. Zsigmond Sándor és Pénztáros István urak által a hölgyek a zászlóanyának bemutattnak. — Indulás vissza az ünnepély színhelyére.

Egyebekre nézve minden egyes koszoru-leány külön irasbeli értesítést fog kapni.

Pénteken délután a dalegyleti választmány hosszabb ideig tartó gyűlést tartott. Elnök bejelentette, hogy a zászlót egy több tagú bizottsággal csütörtökön átvette, abban semmi kifogásolni valót nem találtak, sőt elismerést érdemel Zellingner Ede debreczeni lakos, a ki egy igazán szép és remek munkát produkált a dalegylet zászlójának elkészítésével. Számos ide vonatkozó ügygyel foglalkozott még a választmány, így az érkező küldöttségek fogadtatása, továbbá bejelentéseket stb.

hangzása szerint van egymás mellé nyomva, így egy kategóriába jönnek az -ing-re végződő szavak és így tovább.

Furcsa a mi fogalmaink szerint a kínaiak öltözéke is. A hivatalnokok uniformisan különböző színű gombok mutogatják a rangot. A mandarin kalapján a gomb nem fölfelé áll, hanem lefelé konyul, mint a madár farka, Karpereczeket nemcsak a nők, hanem a férfiak is viselnek. A mi karpereczes gigerljeink nyilván a kínaiaktól vették ezt a kedves divatot. Keztyűt a kínaiak nem ismernek. Kabátjuk ujai azonban olyan hosszúak, hogy tél idején megvédik a kezét a hideg ellen. Ezek a hosszú kapátujjak a zsebeket is pótolják, mert a kínaiak ruháján zseb egyáltalán nincsen. Nők és férfiak kabátot és nadrágot viselnek, a férfiak még e fölött hosszú felső ruhát. Mig mi feketére és barnára és sveczkoljuk a cipőinket, a kínai fehérre mázolja cipőjének vastag talpát. Ha ruhájukon folytonossági hiány mutatkozik, a szabó a foltot nem belül, hanem kívül varja föl. A műtőmészet tehát, úgy látszik még nem érte el a tökéletességnek azt a fokát, mint nálunk.

Mint a ló korát a fogaról úgy lehet megismerni a kínai ember életkorát a szakállaról. Negyvenedik évéig ugyanis minden felnőtt kínai leberetválja szakállát és bajuszát, csak a kik ezt a kort már elérték, viselik ezt a férfi díszet, bár valami nagy dísznek a néhány szőrszál, mely a kínaiak arcán ott vegetál éppenséggel nem mondható. A kínai nőknek azt a szokását, hogy úgy füstölnek, mint a törökök, manapság a mikor a mi hölgyeink is bőven áldoznak

A táncrendező bizottságban, mely Foghtü János elnöke alatt fog működni. a következő dalárdisták vállalták el a rendezői tisztet: ifj. Nagy Gábor, Bogdán Gyula, Czeglédy József, Májor Kálmán, Böszörményi Ferencz, Wiese Kálmán, és Demjén Ferencz. Ezen bizottság a helybeli fiatal-ságból fogja magát még kiegészíteni.

A hangverseny és zászlóavatás alkalmával a pénztárnoki teendőket ifj. Borbély Sámuel ur fogja teljesíteni, ki mellett ellenörökül fognak szerepelni Ádám Sámuel és Cseke Gábor városi adópénztárnok.

A zászlószegek beillesztésére nézve a rendezőség a következő sorrendet állapította meg

Zászlóanya.

Hajdúvármegye főispánja.

Hajdúvármegye alispánja.

Hajdu-Szoboszló város.

Ev. ref. egyház.

Róm. kath. egyház.

Izraelita egyház.

Országos Magyar Daláregyesület.

Tiszavidéki dalosszövetség.

Debreczeni dalegylet.

Budai dalárda.

Pécsi dalárda.

Szatmárnémeti dalegylet.

Kassai dalegylet.

Kir. járás-bíróság.

Kir. adohivatal.

Államvasuti tisztikar.

Áll. polg. isk. tanári testület.

Tanítótestület.

Szoboszló és Vidéke.

Ipartestület.

Kaszinó egyesület.

Függetlenségi olvasókör.

Hajdumegyeyi Takarékpénztár.

H.-Szoboszlói Takarékpénztár.

Nőegylet

Veres-Kereszt-Egylet.

Tűzoltó egylet.

Özv. Szívós Gézáné urnő.

Alexy Sandorné urnő.

Chepelly Zsuzsanna urnő.

Dr. Hógyes Endre.

idősb. Lengyel Imre.

Polonyi Géza.

Márk Endre.

Adler Farkas.

Alexy Sándor.

Pártoló tagok.

Működő tagok.

Toth Lajos karnagy.

G. Toth János zászlótartó.

Zsigmond Sándor elnök.

Nicotnak, furcsának már nem mondhatjuk. A mint-hogy nem találhatjuk különösnek azt sem, hogy a kínai férfiak éppúgy használják a legyzőt mint a nők, hiszen jó meleg napokon nálunk is lehet találni legyzővel felfegyverkezett férfiakkal. Ránk magyarokra nézve nem annyira furcsa, mint inkább érdekes a kínaiaknak az a szokásuk, hogy ők is ép úgy, mint mi előbb a családnévet mondják és írják s csak azután a keresztnévet. De sőt még a címekre nézve is hasonlatosság van a kínai és a magyar nyelv között. A kínaiak is a név után teszik a címet s azt mondják: N. N. ur, a miniszter Ő exellentája, Sándor bácsi, Anna néni. A dátumnál is a kínai, épp úgy mint a magyar, előbb az évet, azután a hónapot és legvégül a napot írja. A magyar nyelvnek ez a sajátossága meg van tehát a kínai nyelvénél is.

A kínai anya sohasem csókolja gyermekét, a vőlegény nem érinti menyasszonya ajkát, a kínaiak a csókolózást nem ismerik. Az ördögök ebben a furcsa országban fehérek. Ünnepnapot ott nem ismernek, bár a kínai éppoly vallásos mint más nép. Sőt a kínaiak nagyrésze egyszerre három vallást is követ; a confucianizmust, a tauizmust és a budhaizmust. Kinában a gyilkost csak akkor szabad kivégezni, ha maga ismertette be bűnét.

Végül Kína az a boldog ország, hol aggszűz és agglégény a legnagyobb ritkaság. Ez a furcsa állapot bizonyára a mi hölgyeink tetszését is megnyerné, ha egyszer a vén Európában beállana.

H I R E K.

— **Zsigmond Sándor és a böszörményiek.** Most már teljesen biztosra vehető, hogy Zsigmond Sándor esperes csnkugyan böszörményi pap lesz. Ugy halljuk, hogy már nyilatkozott is a meghívás elfogadása tárgyában. Zsigmond Sándor esperes november havában foglalja el új eklézsiáját.

— **Szűcs Miklós** debreczeni kir. törvényszéki elnök a héten kezdte meg a helybeli kir. járásbíró-ság ügykezelésének megvizsgálását. A vizsgálat még nincs befejezve, hanem holnap folytattni fog. A törvényszéki elnök a héten Lengyel Imre kir. táblai bíró, Padraha Sándor kir. közjegyző és Foghtü János földbirtokos vendége volt.

— **Darányi miniszter Karczagon.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma Karczagra érkezik, az ottani földműves iskola megnyitásának ünnepélyére. A minisztert Karczag városa nagy pompával fogadja.

— **Polonyi Géza** városunk országgyűlési képviselője, a szombaton esteli 6 órai gyorsvonattal városunkba érkezik, a dalárda vasárnapi zászló avatási ünnepélyére.

— **Kossovich László kir. albiró,** a héten a h.-böszörményi kir. Járásbíró-sághoz helyeztetett által, ideiglenes minőségben, mint kisegítő bíró.

— **A polgáriiskola majalisa** tegnap volt egy hete tartott meg az erdőben. Az iskola növendékei ez alkalommal szalonna süstést is rendeztek, s valóban érdekes látványt nyújtott a tűz körül sűrűlő gyermekek sereg. Este a meghívott vendégeket a tanárikar megvendégelte. A társaság derült kedélyhangulatban éjfel tájig maradt együtt.

— **A hortobágyi lódíjazás,** ló és fogatverseny a múlt vasárnap csakugyan megtartott. A versenyek a jelenvoltaknak nagyon érdekes látványul szolgáltak. Kár, hogy a vidéki gazdaközönség csak kevés számmal volt képviselve.

— **A sertésvész szünőfélében van.** Ez okból a zárlat nemskára fel fog odatni és a vásárok ismét meg nyílnak.

— **A gazdasági ismételő iskola** céljaira, a városi tanács, a héten 2000 négyszögölnyi területet engedett át a majorkertből. Ezen a területen Gáspár István gazdasági ismételőiskolai tanító faiskolát, termő szőlőtelepet és szőlőoltvány iskolát rendez be. Így tehát a gazdasági ismételő iskola kísérleti telepének ügye végleges megoldást nyert.

— **Mindenkit érdekel.** Mindazoknak, a kik szemüveget, orcsipetőket, látésoveket, hő és lég-súlymérőket szóval bármimemű optikai szereket akarnak vásárolni, igen ajánljuk Gross Nándor Fia optikai intézetét, Bécs VII. Burgasse 73 sz. a hol minden e szakba vágó cikknek jutányos áron és remek kivitelben kaphatók.

— **Ikolaszéki gyűlés.** Az ev. ref. iskolaszék csütörtök délelőtt gyűlést tartott, mely alkalommal az évrő vizsgák ideje állapított meg, továbbá a választás és közoktatásügyi kormány ama rendelete tárgyalatott, melyben értesíti az iskolaszéket, hogy a tanítói fizetések és lakberek rendezésére és négy új tanítói állás felállítására kérelmezett 5250 korona összegből csak 3000 koronát hajlandó utalványozni, vagyis a négy új tanítói állás felállításához egyenként 750—750 korona államsegéllyel fog hozzájárulni, nem engedvén meg, hogy a már létező állások dotácziójából barmi okból is valami elvételék. A rendelet jogcsontításnak mondja az ilyen eljárás. Ezzel ellentétben az iskolaszék utolag felterjeszti kérelmét, felvilágosítván a közoktatásügyi kormányt, hogy jogcsontításról szó sem lehet, hiszen azon fizetések, melyekből 2250 korona elvételék a tanítói fizetések rendezésére, megfelelő fedezetet találva az államtól megnyerendő államsegélyben. Mert hogy a tanítói fizetések rendezve lehessenek, kénytelen volt az egyháztanács ezen összeget 3 tanítói állás díjazásából kivenni, az államsegély azonban azt ismét kipótolni ezen összegre, a mely a fizetéslevélben eddig is biztosítva volt az illető tanítóknak. Jogcsontításról tehát szó sem lehet. Különbben ezekhez hozzá veendőnek határozta az iskolaszék, hogy ha ily módon sem nyerhetné a kérelmezett 5250 korona államsegélyt, nem tehet egyebet, miután nincs hozzá anyagi ereje, mint sem a tanítói fizetések nem rendezi, sem a kívánt négy új tanítói állást nem rendszerezíti. Természetes, hogy ez esetben a várost köteleznék az állam ez iskolák felállítására, a mi szintén megint sok kellemetlenséget idézne elő.

